

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 6, Jonathan Edwards na Uamsho Mkuu wa Kwanza

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 6, Jonathan Edwards na Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Ninazungumzia kuhusu hilo, kwa hivyo nilifikiri ningesoma kutoka kwa Jonathan Edwards kwamba tumemaliza tu kuzungumza kumhusu, lakini nataka kuona kama kuna maswali kuhusu Jonathan Edwards baada ya kuanza.

Mahubiri moja unayomjua kuhusu Jonathan Edwards yangukuwa mahubiri moja anayojulikana kwayo, ya Moto na Kiberiti. Jina la mahubiri hayo ni lipi? Wenye Dhambi Mikononi mwa Mungu Mwenye Hasira. Ungejua hilo.

Sasa, ana mahubiri mengine mengi, lakini kwa sababu fulani, mahubiri hayo ndiyo yanayobaki akilini mwa watu. Kwa hivyo, ninachotaka kusoma leo ni aya moja tu karibu na mwisho wa mahubiri. Huu ni upande wake wa uinjilisti wa Jonathan Edwards unaotoka hapa.

Kwa hivyo hii hapa. Na sasa una fursa ya ajabu. Siku ambayo Kristo amefungua mlango wa rehema, anasimama akiwaita maskini wenye dhambi na kuwalilia kwa sauti kuu.

Siku ambayo wengi wanamjia na kujitahidi kuingia katika ufalme wa Mungu. Wengi wanakuja kila siku kutoka mashariki, magharibi, kaskazini, na kusini. Wengi ambao hivi karibuni walikuwa katika hali ile ile mbaya kama wewe sasa wako katika hali ya furaha na mioyo yao imejaa upendo kwa ajili yake aliyewapenda na kuwaosha dhambi zao katika damu yake mwenyewe na kufurahi katika tumaini la utukufu wa Mungu.

Ni jambo baya sana kuachwa nyuma katika siku kama hiyo kuwaona wengine wengi wakila karamu huku wewe ukitamani na kuangamia, kuwaona wengi wakifurahi na kuimba kwa furaha ya moyo huku wewe una sababu ya kuomboleza kwa huzuni ya moyo, na kulia kwa huzuni ya roho? Unawezaje kupumzika wakati mmoja katika hali kama hiyo? Je, roho zako si za thamani kama roho za watu huko Sheffield, ambapo kulikuwa na uamsho mkubwa, ambapo wanamiminika siku hadi siku kwa Kristo? Kwa hivyo, ikiwa kuna chochote cha kusoma leo, nilidhani kwamba kitabu cha Jonathan Edwards cha Watenda Dhambi Mikononi mwa Mungu Mwenye Hasira kingefaa. Nami niko kwenye ukurasa wa 13 wa mtaala na A, Maisha na Huduma ya Jonathan Edwards.

Kwa hivyo, kabla hatujaanza asubuhi ya leo, je, una maswali kuhusu Jonathan Edwards? Yeye ni mmoja wa watu wazuri na wazuri wa kozi hii, na nachukia kumpitia haraka sana. Kumpa muda mmoja tu wa darasa hunifanya niwe na wasiwasi kidogo, lakini tunapaswa kuendelea mbele. Lakini je, kuna maswali yoyote kumhusu, kuhusu maisha yake, kuhusu huduma yake, kuhusu theolojia yake, theolojia ya Jonathan Edwards? Je, unaelewa alikuwa nani na jinsi alivyokuwa muhimu? Na Ricardo? Nadhani ninaelewa vizuri yeye ni nani, au kwa mfano, kuwa na mazungumzo akilini mwetu tunapomfikiria Jonathan Edwards, ni maelezo gani makuu yanayopaswa kujitokeza kuhusu jina lake au maisha na huduma tunayoipenda? Sawa.

Naam, mambo machache ambayo watu wangu niuliza tu, Jonathan Edwards. Jambo la kwanza ni jambo ambalo tumetaja, lakini ningesisitiza sana hili. Yeye ni mwanatheolojia na mwanafalsafa mzaliwa wa Marekani.

Kwa hivyo, yeye si mtu wa maana. Hakuja hapa, lakini hapa alizaliwa East Windsor, Connecticut. Na kwa hivyo yeye ni mmoja wetu kwa upande wa uzoefu wa kanisa la Marekani.

Anatupatia kutokana na kuzaliwa kwake hapa nchini, kuzaliwa katika makoloni, na kadhalika. Kwa hivyo, ningesema kwamba yeye ni muhimu kwa sababu alikuwa mfikiri mkubwa katika maeneo mengi. Alikuwa mwanafalsafa; alikuwa mwanatheolojia; alikuwa mwanasayansi wa asili na ni wazi alikuwa mtu wa lugha.

Na kwa hivyo, kuna aina hii ya upana mkubwa wa maarifa. Lakini basi ningefuata hilo kwa kusema kwamba alileta yote hayo kwa utumishi wa ufalme wa Mungu, ingawa. Angeweza kuwa mwanafalsafa mkubwa, labda anayejulikana sana mbali na ufalme wa Mungu.

Lakini aliyaweka yote hayo chini ya ufalme na chini ya utawala wa Kristo moyoni na maishani mwake. Kwa hivyo, yeye ni wa ajabu sana, na alifanya hivyo bila woga pia. Hakufanya hivyo kwa kuomba msamaha.

Loo, mimi ni Mkristo. Lakini hapana, hakuwa na woga katika aina yake ya kumtetea Kristo, kutetea kanisa, kutetea ufalme wa Mungu mbele ya kizazi chake. Kwa hivyo, nadhani ningesema hivyo pia kumhusu.

Mtu wa ajabu sana, bila shaka. Ndiyo, Emmy? Ni nini hasa ambacho wafuasi wa Edward, wafuasi wake, hawakuendeleza wazo la kuchaguliwa tangu mwanzo? Ni mawazo gani waliyoendeleza? Wa Edward, walikuwa wafuasi wake halisi, na wao pia, ama mwanawe au wengine katika madarasa yake na kadhalika. Kwa hivyo walijifunza kutoka kwake na hawakupingana na kila kitu kuhusu mwalimu wao, bwana wao, lakini kulikuwa na mambo kadhaa na uhuru wa utashi ulikuwa, kulikuwa

Commented [TH1]:

na mgawanyiko kidogo hapa na aina ya kutengana na Wa Edward na Jonathan Edwards.

Pia, Jonathan Edwards aliamini katika dhambi ya asili. Aliamini kwamba sote tunarithi dhambi ya Adamu na kadhalika. Hasa Edwardian wa nne niliyemtaja hakuamini katika dhambi ya asili na aliamini kwamba dhambi ya asili ilikuwa dhambi ya Adamu pekee.

Haikuhamishwa, lakini kinachotokea ni kwamba wanadamu, hata hivyo, ni wenye dhambi kama Adamu, na kwa namna fulani ni nakala ya Adamu. Jonathan Edwards hangekubaliana na hilo. Kwa hivyo, sasa, kuna sababu niliyowataja ni kwamba kwa kizazi kizima au viwili, walikuwa na athari kwenye maisha na utamaduni wa Marekani kama wahubiri, kama walimu, na kama waandishi.

Kwa hivyo kuna watu muhimu sana. Sasa, hatufuati wafuasi wa Edward . Namaanisha, ingetuchukua muda mrefu kuwafuata wafuasi wa Edward .

Kwa hivyo, hatuwafuati wafuasi wa Edward katika kozi hiyo, lakini ndio, athari yao ni kubwa sana, nzuri sana. Lakini walimheshimu Jonathan Edwards. Walimpenda.

Walijua theolojia yake vizuri na kadhalika, lakini wanaijua; kuna mambo ya kuanzia kwao. Kwa hivyo, Waedwardian , kumekuwa na maandishi mengi kuhusu Waedwardian . Kwa hivyo, na Askew atawataja.

Hardman atawataja Waedwardian pia. Wazuri sana, lakini kundi muhimu kwa sababu ni kizazi cha pili chenye baadhi ya mawazo yake na kisha kutokubaliana na mengine. Kitu kingine kuhusu, ndio.

Ndiyo. Ndiyo. Hivyo ndiyo walivyofikiria, kwamba viwango vyake vilikuwa vya juu sana.

Hakuruhusu mambo ya nusu-agano; yalikuwa yakiingia kanisani na watu kwa sababu kulikuwa na kanisa la kusanyiko, lakini hakufurahishwa na hilo. Kwa hivyo, kulikuwa na mgongano mkubwa kati ya kusanyiko la mchungaji hapa, na hangekubali, hata hivyo. Nadhani unamfahamu Jonathan Edwards, ambaye alikuwa na maoni yaliyotulia na mawazo muhimu sana.

Na kama mchungaji, hangekubali hilo. Hata hivyo, kutaniko lao lina haki ya kuwaondoa, jambo ambalo walifanya. Naam, ndiyo, hakuliona kama jambo la kimaendeleo.

Ndiyo. Aliona kama jambo la kashfa sana. Kanisa la katikati ya agano na la kusanyiko linaruhusu mlango huo wazi kwa mtu yeyote kujiunga na kanisa.

Haoni hilo kama la kibiblia. Haoni hilo katika historia ya kanisa. Na kwa hivyo, anapuuza sana, lakini ni la kusanyiko, ili waweze kuwachagua kuwaondoa.

Lakini leo, namaanisha, nina uhakika kuna hali, labda umepitia hali katika makanisa yako, lakini leo lazima iwe hali ambapo mchungaji anaweza kuwa mhafidhina sana kuhusu mambo na kutaka kuwa wa kibiblia sana na kadhalika, lakini kusanyiko linaweza kuwa la huria zaidi, linaweza kuwa mgongano, au linaweza kufanya kazi kwa njia nyingine. Labda kusanyiko ni la kihafidhina zaidi, la kibiblia zaidi, la kiorthodoksi zaidi, na mchungaji anaweza kuingia ambaye labda ni mliberali kabisa, na kunaweza kuwa na mgongano hapo pia. Kwa hivyo, nina uhakika tunaona hili leo, lakini ndio.

Ndiyo. Tumeona hilo katika mgawanyiko kati ya kile kilichokuwa kanisa la Episcopal na kisha, na kwa njia, tutazungumzia sababu ya jina hilo, Episcopal, lakini kisha tutaona hilo na Waanglikana ambao walijitenga na kanisa la Episcopal na hawakujitenga kwa lazima kwa suala moja, lakini walijitenga kwa sababu ya shughuli nzima ya mamlaka ambayo ilikuwa imedhoofishwa kabisa na uongozi wa kanisa la Episcopal huko Amerika. Na hivyo ndivyo ilivyo.

Madhehebu yote yaligawanyika kuhusu hilo. Hiyo ni kweli. Kwa hivyo tunaona hilo kimadhehebu leo.

Kuna kitu kingine kuhusu Jonathan Edwards, au tunapaswa kuendelea hapa? Sawa. Nadhani tutaendelea. Kama una mtaala wako, ukurasa wa 13, kama ni muhimu, kuna viongozi wengine watatu muhimu ninaotaka kuwazungumzia, kuhusu mwamko mkuu wa kwanza.

Haikuwa Jonathan Edwards pekee. Unachopaswa kuona ni kwamba viongozi hawa wengine walikuwa wakifanya kazi sambamba na Jonathan Edwards. Kulikuwa na harakati kubwa iliyokuwa ikiendelea katika maisha na utamaduni wa Marekani, na hakuna shaka kuhusu hilo.

Kwa hivyo, tutaanza na mtu ambaye huenda unamjua kidogo, na huyo ni Theodore J. Frelinghuysen. Na hizi hapa ni tarehe za Frelinghuysen. Theodore J. Frelinghuysen, nadhani ukiangalia jina hilo, unaweza kujiambia, jamani, hilo linaonekana kama jina la Kiholanzi kwangu, Frelinghuysen.

Naam, hiyo ni kwa sababu ni jina la Kiholanzi. Theodore J. Frelinghuysen, alikuwa mchungaji wa Dutch Reformed huko New Jersey. Kwa hivyo, yeye ni Dutch Reformed.

Ikiwa yeyote kati yenu anatoka New Jersey, kuna Barabara Kuu ya Frelinghuysen. Kuna vitu fulani vilivyopewa jina la Theodore J. Frelinghuysen. Kwa hivyo hilo linaweza kuwa jina ambalo ungelijua kidogo.

Lakini yeye ni Dutch Reformed. Anachotaka kufanya ni kuleta uamsho kwa makanisa ya Dutch Reformed, lakini pia, unaweza kuona, ni mhubiri anayehamama, kama wahubiri wa Methodisti wanaohamama wa karne ijayo. Ni mhubiri anayehamama.

Kwa hivyo, huenda katika makoloni mbalimbali ya kati kama vile New York na Maryland na kadhalika, akihubiri injili kwa sababu alihisi kwamba makanisa ya Dutch Reformed yalikuwa yametulia sana, kwa namna fulani, na kwa kweli hayakuwa aina ya maisha ya kanisa yenye nguvu ambayo yalikusudiwa kuwa. Sasa, hata hivyo, kuna watu wengine ambao anawashawishi, na kundi lingine ambalo anawashawishi zaidi ni Wapresbiteri. Kwa hivyo, kulikuwa na Wapresbiteri waliokwenda kumsikiliza Theodore J. Frelinghuysen akihubiri na walirudisha uamsho wake kwenye makanisa yao ya Presbiteri.

Kwa hivyo, alikuwa na ushawishi zaidi ya dhehebu lake. Na, kama ninavyosema, labda ndiye asiyejulikana sana kati ya wahubiri wa kwanza wa Uamsho Mkuu, lakini muhimu sana. Kwa hivyo, tunataka kumzingatia.

Sasa, mtu mmoja aliyemjua alikuwa Gilbert Tennant. Hiyo ni nambari mbili. Kwa hivyo, tutazungumzia Gilbert Tennant.

Na mtu mmoja aliyemsikia akihubiri na kuguswa sana na mahubiri yake alikuwa Gilbert Tennant. Gilbert Tennant alikuwa Mpresbiteri, lakini hapa kuna mfano mzuri wa ushawishi wa Theodore J. Frelinghuysen juu ya mhudumu na mhubiri wa Mpresbiteri. Kwa hivyo, Gilbert Tennant, Mpresbiteri.

Sasa, kuna hadithi kidogo kuhusu Gilbert Tennant tunayohitaji kusimulia ili tufike mahali tulipo kwa Uamsho Mkuu wa kwanza. Jina la baba yake ni muhimu, William Tennant. Kwa hivyo, unataka kumkumbuka baba yake, William, 1673-1746.

Picha hii, kwa njia, ni kama picha ya Gilbert, mtu tunayemzungumzia. Hata hivyo, baba yake, William Tennant, alikuwa Mpresbiteri, na alikuwa ameshawishika kwamba wachungaji wa Presbiteri katika makoloni hawakuwa wakifunzwa ipasavyo kwa ajili ya huduma. Hawakuwa wakifunzwa ipasavyo, na hangeruhusu hilo liwapate wanawe watatu.

Alikuwa na wana watatu ambao wangeingia katika huduma, kwa hivyo aliamua kuwafundisha nyumbani kwake. Sasa, hakukuwa na, unajua, unapofikiria mafunzo ya huduma, bado tuko katika karne ya 17 inayoingia katika karne ya 18, lakini hakukuwa na seminari bado, si kama tunavyofikiria seminari za leo. Hizo zitakuja baadaye kidogo.

Kwa hivyo, William Tennant anaamua kuwafundisha wanawe watatu katika jengo dogo lililo karibu na nyumba yake, kibanda cha mbao kilichokuwa karibu na nyumba

yake. Kwa hivyo, wanaingia kwenye kibanda hicho cha mbao, na hapo wanapokea mafunzo yao ya kihuduma kutoka kwa baba yao, William. Naam, Wapresbiteri wengine walimdhahiki William Tennant kwa namna fulani kwa sababu hawakufikiri kwamba alikuwa akifanya hivyo, hawakufikiri kweli alikuwa na uwezo wa kufanya hivi, na anafanya nini kuwafundisha wanawe mwenyewe kuwa mchungaji wa Presbiteri na kadhalika.

Kwa hivyo, waliipa, wao, waliipa jina la dhahaka. Hili lilikuwa jina la dhahaka. Wanaiita chuo cha magogo, chuo cha magogo.

Loo, chuo cha magogo. Kwa dhahaka sana, watu hawa wanafunzwa katika chuo cha magogo. Naam, nataka tu kuhakikisha tunaelewa kwamba William Tennant na wanawe walicheka mara ya mwisho kwa sababu chuo cha magogo kilikuja kuwa Chuo Kikuu cha Princeton mnamo 1746.

Kwa mara ya kwanza iliitwa Chuo cha New Jersey huko Princeton, lakini mnamo 1746, ilikuwa chuo cha mwanzilishi wa Chuo Kikuu cha Princeton, moja ya vyuo vikuu vikubwa duniani leo. Na hivyo ndivyo yote yalivyoanza. Sasa, inavutia kutambua kwamba Chuo Kikuu cha Princeton kilianzishwa na Wapresbiteri.

Kwa hivyo, tulikuwa na Harvard, ambayo ilikuwa imeanzishwa na Wapuritani. Tulikuwa na Brown iliyoanzishwa na Wabaptisti. Tulikuwa na, sasa tulikuwa na Princeton iliyoanzishwa na Wapresbiteri.

Kwa hivyo, kwa namna fulani, walicheka sana, sivyo? Kwa hivyo, sawa, Gilbert Tennant. Sasa, Gilbert Tennant anafanya vivyo hivyo isipokuwa kwa Upresbiteri. Gilbert Tennant alikuwa wazi huko New Jersey.

Alizunguka-zunguka katika makanisa ya Presbyterian ya New Jersey na kuleta uamsho mkubwa katika makanisa hayo. Pia alienea hadi Makoloni ya Kati kidogo, lakini anajua kweli. New Jersey ilikuwa mahali pake pa uamsho. Kwa hivyo, tunamshukuru Gilbert Tennant kwa kazi aliyoifanya kwa ajili ya Bwana huko New Jersey na hasa katika makanisa ya Presbyterian.

Nilipata shahada ya MTH kutoka Seminari ya Theolojia ya Princeton, na Seminari ya Theolojia ya Princeton ina kampasi ya Tennant kwa sababu wamerudi nyuma kwenye mwanzo mzima wa hili kwa upande wa familia ya Tennant. Wana kampasi ya Tennant, ambayo inaonekana sana kwenye kampasi ya Seminari ya Theolojia ya Princeton, ambayo iko karibu na Chuo Kikuu cha Princeton. Kwa hivyo, iko karibu kwenye kampasi hiyo hiyo.

Kwa hivyo, Gilbert Tennant, hiyo ndiyo hadithi yake, na alikuwa mwinjilisti na mfufuaji mzuri, hasa miongoni mwa Wapresbiteri. Kwa hivyo, tuna mtu wa pili

ambaye ni muhimu sana. Tuna mtu wa tatu hapa ambaye mimi na Ted Hildebrandt, Dkt. Hildebrandt, na tungezungumzia mengi, na jina lake ni George Whitfield.

George Whitfield ni mtu wa ajabu sana hapa. Kuna mambo kadhaa, sitatumia muda mwingi kwa George Whitfield kama nilivyotumia kwa Jonathan Edwards, lakini yeye ni muhimu sana kwa Uamsho huu Mkuu wa Kwanza. Kwa hivyo, kuna mambo kadhaa tunayohitaji kusema kuhusu George Whitfield.

Kwanza kabisa, wacha nikupe tarehe zake hapa, kuanzia 1714 hadi 1770. George Whitfield ni Mwanglikana. Yeye ni Mwanglikana Mwingereza kwa itikadi yake ya kanisa.

Kwa hivyo, ulikuwa na Edwards kama Mkongamano, ulikuwa na Frelinghuysen kama Mreformed wa Uholanzi, ulikuwa na Tennant kama Mpresbiteri, na sasa una George Whitfield kama kasisi wa Anglikana. George Whitfield alipata cheo kinachomhusu ipasavyo mwishoni mwa maisha yake. Aliitwa Msafiri Mkuu, Msafiri Mkuu, kwa sababu ya huduma yake, ingawa alikuwa kasisi wa Anglikana na ingawa alihudumu katika Kanisa la Anglikana nchini Uingereza na kwa kiasi fulani katika Kanisa la Anglikana huko Marekani pia, huduma yake ilikuwa, nadhani leo tungeiita mtambuka wa madhehebu.

Alikuwa mwinjilisti zaidi kwa yeyote. Hakujiwekea kikomo tu kwa dhehebu fulani. Kwa hivyo, anaitwa Msafiri Mkuu kwa sehemu kwa sababu alisafiri kwa meli hadi Amerika mara saba, jambo ambalo ni la kushangaza sana katika ulimwengu huo.

Kwa sababu kuwa ndani ya meli katika ulimwengu huo kwa wiki 10, 12, 15, kuvuka Atlantiki yenye mawimbi haikuwa kazi rahisi, haikuwa kazi rahisi, na kisha kusafiri kurudi nyumbani. Kwa hivyo, George Whitfield alikuja hapa mara saba. Hapa kuna aina ya picha ya Whitfield, kwa namna fulani.

Kwa hivyo sasa, alisafiri kwa meli hadi hapa mara saba. Kwa hivyo, hapa kuna swali la ujanja. Dkt. Hildebrandt anajua jibu la swali hili, lakini labda hakuna hata mmoja wenu.

George Whitfield amezikwa wapi? Hila. Sio swali la hila. Kuna jibu la swali hili, lakini ni nani anayejua jibu la swali hili? George Whitfield amezikwa wapi? Amezikwa Newburyport, Massachusetts, si mbali sana na hapa.

Alisafiri kwa meli kurudi nyumbani mara sita tu kwa sababu, katika safari yake ya saba hapa, alikuwa huko New Hampshire akihubiri. Aliugua. Walimleta Newburyport.

Alikuwa nyumbani kwa mchungaji, mchungaji wa kanisa hilo, kanisa alilosaidia kujenga. Na akafa, nao wakamzika katika kanisa huko Newburyport, Massachusetts. Wakamzika chini ya mimbari.

Kwa hivyo, ni wangapi kati yenu mmewahi kwenda kanisani huko Newburyport, Massachusetts, na kufanya ziara chini ya mimbari ili kuona kaburi la George Whitfield? Je, kuna yeyote kati yenu aliyefanya hivyo? Sawa. Mimi na Dkt. Hildebrandt tumefanya hivyo kwa furaha. Na kwa hivyo, mnaweza kufanya hivyo.

Na kwa hivyo siku moja, unaweza kwenda kwenye kanisa hilo, na kisha baadaye, watafurahi kukupeleka chini kwenye orofa ya chini na kukuonyesha mahali pa kuzikwa George Whitfield. Lakini jambo lingine ni kwamba, unapoingia kanisani kwenye ukumbi, kuna vitabu na hati nyingi na mambo mengi kuhusu George Whitfield katika kanisa hilo kwa sababu alisaidia kuanzisha kanisa hilo. Kwa hivyo, kuna mengi kuhusu George Whitfield.

Kwa hivyo, alisafiri kwa meli hapa mara saba, akasafiri kwa meli kurudi nyumbani mara sita, na sasa amezikwa kama maili 10, 15 kutoka hapa Newburyport, Massachusetts. Kwa hivyo, yuko George. Mbarikiwe.

Kwa hivyo, yeye ni muhimu sana. Sawa. Sasa, jambo lingine.

Ndiyo, Alexander? Ni kanisa la Presbyterian, kanisa la Old South Presbyterian huko Newburyport. Unataka kuona hili ukipata nafasi. Hutaki kumkosa George.

Unataka kumuona George. Yuko moja kwa moja kwenye uwanja wetu wa nyuma, kwa ajili ya Mungu. Kwa kweli, walipomzika George chini ya mimbari kwa mara ya kwanza, hawakuwa na jeneza au chochote kile.

Nadhani alikuwa amevaa sanda au kitu kama hicho. Baadhi ya watu walivutiwa sana na George kiasi kwamba waliposhuka kwenda kumwona, walianza kung'oa mifupa kidogo ili waweze kuchukua kombe nyumbani. Kwa hivyo hatimaye ilibidi wamtie kwenye jeneza ili wapenzi wake wasiendelee kuchukua sehemu ya nyumba ya George.

Kwa hivyo, amezikwa moja kwa moja Newburyport. Sawa. Labda tutafikia hilo sasa hivi.

Uamsho ulikuwaje wakati huo? Uamsho, basi, miongoni mwa watatu ambao tumezungumzia hadi sasa, miongoni mwa Jonathan Edwards, Forley Heisen, na Gilbert Tennant. Uamsho kwa ujumla ulidhibitiwa sana. Watu walikuwa wakiongoka, wakimjia Bwana, na kujiunga na kanisa.

Labda ilikuwa kama uamsho wa Billy Graham, aina ya uamsho unaodhibitiwa vizuri. Sasa, George Whitfield atakuwa tofauti kidogo kwa sababu anahubiri nje. Naam, tutazungumzia hilo.

Kwa hivyo, uamsho wake ulishuhudia mambo mengi wakati mwingine. Na kwa hivyo, tutafikia hilo. Lakini hadi sasa, watu ambao tumewazungumzia, ningesema wamefufuka.

Jonathan Edwards alitaja baadhi ya mambo ya kupita kiasi, ambayo huenda yalitokana na uamsho. Lakini hadi sasa, kile ambacho tumekiona ni kizuri sana ikilinganishwa na George. Sio kwa sababu... Loo, sawa.

Sawa. Kwa hivyo hiyo ni sehemu nzuri. Asante kwa sehemu hiyo.

Kwa hivyo, George. Kwa hivyo, George anakuja. Kwa hivyo sasa, hapa kuna mfano wa George katika suala la mahubiri yake.

Mnamo 1740, inakadiriwa wakati huo kwamba alikuwa karibu na eneo hili; inakadiriwa mnamo 1740 kwamba alihubiria watu 8,000 kwa siku kwa mwezi mmoja. Na alihubiri katika sehemu hizi kubwa za wazi. Mojawapo, bila shaka, ilikuwa Boston Common.

Sasa, ukweli ni kwamba Benjamin Franklin alishuhudia hili huko Philadelphia alipomsikia George Whitefield akihubiri huko. Ukweli ni kwamba George Whitefield alikuwa mhubiri mwenye nguvu sana, lakini pia alihubiri katika sehemu ambazo zilikuwa na mahali pa asili ambapo ungeweza kusikia sauti. Kwa hivyo, angeweza kuhubiri kwa watu 8,000 au 10,000 kwa wakati mmoja, na watu wangeweza kumsikia akihubiri.

Wangeweza kumsikia George Whitefield akihubiri. Benjamin Franklin alishuhudia hilo wakati George Whitefield alipokuwa Philadelphia; Benjamin Franklin alizunguka ukingo wa umati, angeweza kumsikia George Whitefield akihubiri kila wakati. Kwa hivyo kuna mhubiri mzuri, lakini mazingira ya kawaida ya sauti ili watu waweze kumsikia George akihubiri.

Sasa kumbuka, hatuna haya yote, maikrofoni, na mambo yote ya aina hiyo. Kwa hivyo George Whitefield anahubiri. Naam.

Kwa hivyo ulisema 8,000 hadi 10,000 kwa wakati mmoja, kama katika tukio? Mara nyingi kungekuwa na 8,000 hadi 10,000 katika tukio. Na mnamo 1740, tunajua alikuwa akiwahubiria takriban 8,000 kwa siku, lakini alihubiri mara nyingi kwa siku. Kwa hivyo, si kila tukio lilikuwa na 8,000, lakini tunajua kulikuwa na nyakati ambapo watu 6,000, 8,000, na 10,000 wangeweza kumsikia akihubiri.

Ni jambo la kushangaza sana. Sasa, inaelekea wapi? George anashirikiana wapi kwa namna fulani, kuhusiana na mahubiri yake na Edwards, Frelinghuysen, na Tennant? George Whitefield alikuwa ameshawishika kwamba anapaswa kuhubiri nje.

Alishawishika kwamba hakutaka kuhubiri makanisani; alitaka kuhubiri kwenye Boston Common.

Alitaka kuhubiri nje, nje. Na hivyo ndivyo alivyowafanya maelfu ya watu kumsikia akihubiri kwa sababu angeenda mahali kama Boston Common, angefungua mimbari, nitakuambia kuhusu hilo baada ya dakika moja tu, na kisha angeanza kuhubiri injili. Na hivyo, George Whitefield alikuwa na hili, kwa namna fulani, alikuwa na athari kubwa.

Au angeenda mijini, na angesimama katikati ya mji na kuanza kuhubiri katikati ya mji. Watu wangetoka na kumsikia George Whitefield akihubiri. Mimi, ilikuwa uzoefu wa kuvutia kwangu, lakini nilikuwa katika eneo la Methodist linaloitwa Ziwa Junaluska, North Carolina.

Na kuna jumba la makumbusho zuri hapo. Na tazama, kwa hivyo niliingia kwenye jumba la makumbusho siku moja, na tazama, moja ya mambo waliyopata kwenye jumba hilo la makumbusho ni mimbari ya shambani ya George Whitefield. Alibuni mimbari ya shambani.

Yote yalikuwa yanawezekana kukunjwa. Na kisha alipotoka, kama, kuingia Boston Common, angefungua, kufungua kitu hiki. Ilikuwa kama kwenye roli, kwa hivyo unajaribu kukisambaza.

Kisha angefungua kitu hiki. Ningepaswa kuona kama naweza kupata picha. Angeifungua, kisha ilikuwa na ngazi.

Kwa hivyo, angepanda ngazi, na kisha ilikuwa na mimbari ambayo ungeweza kuiweka hapo hapo. Na angeingia kwenye mimbari hii, na angehubiri. Na kwa hivyo aligundua kwamba mahubiri haya ya wazi ndiyo yangeokoa umati.

George Whitefield alijulikana kwa hilo, na ilikuwa ya ajabu sana. Sasa, angehubiri pia katika sehemu zingine, popote, makanisani, ni wazi, lakini katika sehemu za wazi, angehubiri katika sehemu yoyote angeweza kupata. Kwa hivyo, hapa kuna mfano mzuri wa George akihubiri.

Sasa, ufafanuzi wetu wa kuhubiri ulikuwa upi hapo awali? Je, kuna yeyote anayekumbuka tulipokuwa tukizungumzia Jonathan Edwards? Ufafanuzi wetu wa kuhubiri ulikuwa upi? Kuhubiri ni ukweli wa Mungu unaokuja kupitia utu. Na huwezi kuwa na utu mwingine tofauti kuliko Jonathan Edwards, ambaye aliweka jicho lake kwenye kengele, kamba ya kengele ya kanisa alipohubiri, alibishana sana kama Na kwa upande mmoja, na George Whitefield kwa upande mwingine, kwa sababu huyu hapa George, alipata kisiki cha kusimama ili kuhubiri. Na angalia kinachomtokea maskini George.

Namaanisha, jamaa aliye upande wa kushoto anapiga tarumbeta yake, na wanaume hapa chini wanapiga ngoma zao kwa sababu wanajaribu kumzuia asihubiri, na kundi dogo linaingia. Baadhi ya watu wanajaribu kumsikiliza George, lakini hakuna hata moja kati ya hayo linalomsumbua. Na kwa ufupi, ni George Whitefield aliyemshawishi John Wesley.

Sasa, hatujamfikia Wesley bado, lakini alimshawishi John Wesley kuhubiri hadharani. John Wesley pia alikuwa Mwanglikana. Hakuwa ameshawishika na hili, lakini George Whitefield alimshawishi.

Walikuwa marafiki. George Whitefield alimshawishi kwamba unahitaji kuhubiri katika sehemu ya wazi ambapo watu wako. Na hivyo, hili lilikuwa jipya.

Hili lilikuwa jambo ambalo wahubiri wengine wa Uamsho Mkuu wa Kwanza hawakufanya. Hapa kuna mfano mwingine wa George Whitefield akihubiri, na hapa anahubiri, na ni wazi umati unaosikiliza kwa makini zaidi, nadhani. Siku zote, kwa njia, alihubiri akiwa amevaa kola yake, amevaa kola yake ya Kianglikana, amevaa joho na kila kitu.

Kwa hivyo, alikuwa mtu wa kawaida sana wa George Whitefield akihubiri nje. Ni jambo la kushangaza sana. Sawa, kwa hivyo ni aina tofauti ya utu katika suala la kuhubiri.

Aaron? Hiyo ni sawa. Ndiyo. Naam, ndiyo, kola ya Anglikana, namaanisha, Uanglikana uliachana na Ukatoliki wa Kirumi chini ya Henry VIII, lakini walihifadhi mavazi mengi ya aina ya liturujia na sehemu fulani ya liturujia ya ibada.

Kwa hivyo, nadhani hii ni mageuzi ya asili hapa. Watu hawa walikuwa watu wa Oxford. Na kwa hivyo, huko Oxford, ulipoenda kuwa mwanafunzi huko Oxford, ulivaa majoho na kadhalika.

Na sasa watu hawa wameteuliwa katika huduma. Kwa hivyo, nadhani labda kuna mageuzi ya asili, lakini sijawahi kuyachunguza. Lakini ndio.

Ndiyo, nadhani hivyo kwa sababu hiyo ndiyo aina ya mhubiri aliyokuwa. Unaona, Jonathan Edwards alikuwa Jonathan Edwards alikuwa mwangalifu sana, si George. George alikuwa mtu wa pekee, yeye, ndio.

Kwa hivyo, huyu ni mrembo; ndio, ni mtu wa porini kwa njia fulani. Anahubiri kweli huko nje. Kwa hivyo, huyu ni mtu tofauti na yule wa Jonathan Edwards.

Kwa hivyo, kuna George. Kwa hivyo, sawa. Mambo machache zaidi kuhusu George.

Ninachokiita mpangilio wa injili. Mpangilio wa injili ulikuwa muhimu sana. Kwa hivyo, nataka kusema mambo manne kuhusu mpangilio wa injili na kuhubiri injili kwa ajili ya George.

Mambo manne kuihusu. Sawa. Jambo la kwanza nataka kusema ni jambo ambalo tayari tumesema, lakini ili tu kuliweka kwenye madokezo yako.

Jambo la kwanza ni kwamba alihubiri nje. Kwa maneno mengine, hakufungiwa ndani ya nyumba au makanisa ya ndani. Hakukuwa na kifungo kwa George.

Kwa hivyo hilo ni jambo moja tulitaka kusema. Sawa. Jambo la pili tunalotaka kusema ni kwamba alihubiri kwa lugha ya watu.

Tutaona hili pamoja na Charles Finney baadaye na Dwight L. Moody baadaye, lakini alihubiri kwa lugha ya watu. Sio kwamba hakujua lugha ya Biblia. Alijua vizuri, alijua Biblia vizuri.

Alikuwa mwanafunzi wa Oxford, lakini alijaribu kuhubiri kwa lugha ya watu ili kuifanya injili iwe muhimu kwa maisha yao na ieleweke katika maisha yao. Kwa hivyo, alitumia lugha ya kawaida kuwahubiria watu. Kwa hivyo, jambo la tatu ni kwamba hapa, labda yeye ni tofauti kidogo na Jonathan Edwards.

Jambo la tatu ni mvuto wake, ambao ni kwa moyo, kwa uzoefu wa watu, kwa mioyo yao, kwa hisia zao. Na hivyo ulikuwa na baadhi. Ulitaja mtu aliniuliza, na ulikuwa na mambo mengi kupita kiasi katika uamsho, lakini alihubiri kwa mioyo ya watu, kwa hisia za watu, kwa uzoefu wa watu. Kwa hivyo, kwa hivyo, mahubiri yake hayakuwa; nina nini hapa? Ni aina ya mahubiri ya busara.

Labda unaweza kusema kwamba Jonathan Edwards alibishana kama wakili. Hiyo ingekuwa kweli kwa watu wengine, lakini si George Whitefield. Kwa hivyo hiyo ndiyo nambari tatu.

Kwa hivyo, sawa. Na nambari nne, alikuwa msukumo wa mahubiri mengi yaliyomfuata, kwa mfano, katika mwamko mkuu wa pili, kwa sababu kulikuwa na kipengele katika mwamko mkuu wa pili kilichomfuata George Whitefield na kuhubiri hewani na kuhubiri mioyoni na kadhalika. Kwa hivyo alikuwa, alikuwa, alikuwa mfano kwa namna fulani.

Sawa. Sasa, ukiangalia mambo hayo manne, kuhubiri hewani, kuhubiri kwa lugha ya watu, kulenga mioyo yao na hisia zao, na kuwa msukumo. Ukiangalia mambo hayo manne kwa ajili ya mahubiri ya Jonathan na George Whitefield, unachoweza kusema ni kwamba mambo hayo manne yalitumika kisiasa katika utamaduni mpana.

Utamaduni mpana ulijifunza kwamba aina hii ya vitu inaweza kutumika kisiasa, si tu na wahubiri hawa wa kidini, bali aina hii ya vitu iliathiri maisha ya kisiasa kwa njia mpya katika utamaduni wa Marekani. Na tutaona hilo tunapofikia baadhi ya michango. Lakini hili, hili, linalotokea kwa George Whitefield na kwa mwamko mkuu wa kwanza litakuwa na athari kubwa kwa utamaduni mpana.

Na hakuna mwingine zaidi ya George Whitefield katika jinsi anavyofanya mambo, unajua. Kwa hivyo tunataka kukumbuka hilo. Acha nione tu niko wapi hapa.

Na kisha tukasema alifariki Newburyport. Vizuri sana. Sawa.

Kwa hivyo ngoja nione swali hapa. Kwa hivyo, ngoja nichukue hilo kwanza. Kisha nitakupa mapumziko yako ya Ijumaa.

Kwa hivyo ndiyo, ni hivyo. Sawa. Sio kwa mtindo huu.

Ni mtindo utakaochangia utamaduni mpana wa Marekani, ambao ni, ambao ni wa leo. Bila shaka.

Ndiyo. Ndiyo. Na, na ndiyo.

Na tutaona hilo tutakapofikia michango hii. Tutalisisitiza hilo tena. Kama magavana wa Puritan, John Cotton, watu kama hao.

Sawa. Ndiyo. Ndiyo.

Wanachaguliwa kikusanyiko. Naam, ni lazima uwe mshiriki wa kanisa la kikusanyiko ili uweze kupiga kura. Na ni wanaume pekee wanaopiga kura.

Lakini hawako kwenye kisiki. Hawafanyi hivi. Hilo lingekuwa kweli katika maisha ya ukoloni.

Maisha ya kisiasa ya kikoloni ndivyo yalivyokuwa. Hoja za msingi zilitolewa kanisani. Watu walipiga kura, lakini ilikuwa mchakato tulivu sana ikilinganishwa na kile ambacho kingetokea mwanzoni mwa Mapinduzi ya Marekani.

Na, na kisha sasa angalia, angalia leo. Je, si shwari sana, sivyo leo? Si shwari sana; hatuko shwari sana leo, lakini hatuwezi kumlaumu George kwa hilo, bila shaka. Ndiyo.

Kuhusu waongofu? Sijui kuhusu waongofu, lakini hakika yeye, tutafanya hivyo, tutakapofikia athari hii ambayo watu hawa walikuwa nayo, yeye ndiye mtu anayejulikana zaidi katika utamaduni wa Marekani, zaidi ya Rais wa Marekani, jambo ambalo ni la kushangaza sana. Watu walijua jina la George Whitefield lakini

hawakujua jina la mtu mwingine yeyote isipokuwa Rais. Kwa hivyo, nadhani alikuwa na ushawishi mkubwa kwa Benjamin Franklin, lakini Benjamin Franklin alibaki kuwa mcha Mungu.

Hakuwa na uzoefu wowote mzuri wa kuongoka. Na labda kwa sababu ya njia, labda kwa sababu ya mvuto aliokuwa nao kwa watu wa kawaida na kwa lugha yao na kwa mioyo yao na kadhalika. Lakini hakika alikuwa na athari kwa utamaduni mpana.

Ndivyo ilivyokuwa katika Uamsho Mkuu wa Kwanza kwa sababu watu walianza kujiunga na makanisa, kwenda kanisani, na kadhalika. Kwa hivyo, hakika, hakika athari hiyo ilikuwa nzuri sana. Naam.

Kitu kingine, chukua mapumziko ya sekunde 10 Ijumaa. Na ni vigumu kuamini. Majibu ya Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Na kisha, tutaangalia matokeo ya Uamsho Mkuu wa Kwanza. Sidhani kama tutapitia haya yote leo, kwa hivyo huenda tukalazimika kuendelea hadi Jumatatu. Hiyo ni sawa.

Kwa hivyo, sawa. Kwa hivyo, majibu kuhusu Uamsho Mkuu wa Kwanza, je, kila mtu alikuwa katika hili? Je, kila mtu alifikiri hili lilikuwa jambo kubwa zaidi kuwahi kutokea katika maisha ya umma ya Marekani? Naam, jibu la hilo, bila shaka, ni hapana. Kulikuwa na majibu kuhusu Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Nami nitataja tatu kati yao. Kwanza kabisa, kulikuwa na mgawanyiko miongoni mwa madhehebu fulani. Baadhi ya madhehebu yalikuwa yamegawanyika sana kuhusu Uamsho Mkuu wa Kwanza, lakini hakuna dhehebu lililogawanyika zaidi ya Wapresbiteri.

Sasa, hii haikumaanisha kwamba una madhehebu mawili ya Presbyterian kwa sababu huna. Hatimaye utakuwa na madhehebu tofauti ya Presbyterian. Hii haimaanishi kwamba huna ; una madhehebu mawili tofauti ya Presbyterian ambayo huna.

Lakini una makundi mawili tofauti ndani ya Upresbiteri. Kundi moja linaitwa Chama Kipya cha Upande. Na kundi lingine linaitwa Chama cha Upande cha Upande cha Zamani.

Sawa, kwa hivyo hii itakupa ufahamu wa kinachoendelea hapa. Sasa, Chama Kipya cha Upande ni chama kinachopenda uamsho, uinjilisti, na uchaji Mungu miongoni mwa watu. Ikiwa hiyo inamaanisha kulegeza vikwazo fulani, na iwe hivyo.

Ikiwa hiyo ina maana kwamba labda wakati mwingine watu wa kawaida watahubiri, na iwe hivyo. Hii ni kazi ya Mungu kuhusu Chama Kipya cha Upande. Sawa, kwa hivyo Uamsho Mkuu wa Kwanza, watu hawa wote wanaunga mkono.

Sawa, ni wazi, Chama cha Upande wa Zamani. Chama cha Upande wa Zamani ndani ya Kanisa la Presbyterian, kilikuwa cha kitamaduni zaidi, cha kihafidhina zaidi. Na kulikuwa na watu katika Chama cha Upande wa Zamani ambao walitaka Kanisa la Presbyterian lenye udhibiti mkali zaidi.

Na hilo lilikuwa kweli hasa linapokuja suala la kuwekwa wakfu kwa huduma. Nani anapaswa kuwa huko juu akihubiri nyuma ya mimbari? Je, utamwacha mtu wa kawaida apande huko juu na kuanza kuhubiri? Hapana, hutafanya hivyo. Chama cha Upande wa Zamani kilisema hapana. Walikuwa wa kitamaduni zaidi katika mambo ya aina hiyo, walikuwa wahafidhina zaidi katika mambo ya aina hiyo.

Kwa hivyo, walikuwa na mwelekeo wa kuona Uamsho Mkuu wa Kwanza kama wapinga Ukristo. Matokeo mengi mabaya yametokana na Uamsho huu Mkuu wa Kwanza, na Chama cha Upande wa Zamani kilikuwa katika upinzani mkubwa. Sasa, kama nilivyosema, haya si madhehebu mawili tofauti.

Hii ina maana kwamba katika Kanisa moja la Presbyterian, unaweza kuwa na watu wa New Side. Unaweza kuwa na watu wa Old Side katika kanisa hilo hilo. Kwa hivyo huo ni mgawanyiko ndani ya madhehebu, lakini Wapresbyterian ndio waliokuwa wengi zaidi. Mwitikio wa pili halisi kwa Uamsho Mkuu wa Kwanza ulikuwa mtu anayeitwa Charles Chauncey.

Sasa, kuna jina zuri la kutamka tu, sivyo? Charles Chauncey. Naam, Charles Chauncey, linasikika kama la kistaarabu sana, sivyo? Charles Chauncey. Naam, alikuwa mstaarabu sana.

Alikuwa mchungaji wa Kanisa la Kwanza la Boston's First Church Congregational. Na Charles Chauncey alihubiri kwa sauti kubwa dhidi ya Uamsho Mkuu wa Kwanza. Alidhani Uamsho Mkuu wa Kwanza ulikuwa ni pigo kubwa kwa kanisa na aibu kubwa kwa kanisa.

Na kwa hivyo, Jumapili asubuhi katika kanisa hili la kifahari la matajiri na wenye ushawishi wa Boston, Charles Chauncey anajaribu kuwashawishi kwamba Uamsho Mkuu wa Kwanza ndio jambo baya zaidi kuwahi kutokea katika Ukristo. Kwa hivyo, kwa mahubiri na mafundisho yake, anajaribu kuwashawishi kuhusu hilo. Hakuvutiwa na theolojia nyingi ya Uamsho Mkuu wa Kwanza ambayo ilisisitizwa katika Uamsho Mkuu wa Kwanza, kama uungu wa Yesu na kadhalika.

Kwa hivyo, hatimaye, akawa Myunitariani. Kwa hivyo, aliacha wazo lolote la theolojia ya Utatu na imani za Utatu na akaacha yote hayo. Hatimaye akawa Myunitariani, si wakati huu, bali hatimaye akawa Myunitariani.

Kwa hivyo Charles Chauncey alikuwa mzungumzaji sana, na, nitakachosema, mpinzani mwenye nguvu wa Uamsho Mkuu wa Kwanza. Hapa, unaweza kumwona Charles Chauncey akihubiri huko Boston wakati huo huo George Whitefield akiwapata watu 8,000 kukutana katika Boston Common kusikia neno la Mungu likitangazwa, na watu wakawa waumini. Kwa hivyo, kulikuwa na mgongano mkubwa hapa Boston kuhusu hilo.

Kwa hivyo, Charles Chauncey. Nambari ya tatu, kuna upinzani ndani ya vyyo vikuu. Kulikuwa na vyyo vikuu vilivyofikiri kwamba Uamsho Mkuu, Uamsho Mkuu wa Kwanza, haukuwa jambo zuri kweli; ulikuwa kinyume sana na kiakili, kinyume sana na mantiki.

Na hivyo, ndani ya vyyo vikuu, maprofesa, marais, na wanafunzi walibishana dhidi ya Uamsho Mkuu wa Kwanza. Sawa, mifano miwili ya hili ni Harvard na Yale. Inavutia sana kwamba Harvard na Yale wangebisha dhidi ya Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Harvard ilianzishwa na Wapuritani ili kuwafunza wahubiri wa Puritani. Yale ilianzishwa na Wakoritani ili kuwafunza wahubiri wa Konferensi. Ungejiambia, jamani, hii ni ajabu kwamba wangukuwa wakibishana dhidi ya Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Kufikia wakati huu, Harvard ilikuwa inaanza kuwa ya Kiyunitariani. Sasa, haijapiga hatua kamili mbele kwa miaka michache ijayo, lakini Harvard inaanza kuwa mahali ambapo Uyunitariani unafundishwa. Inakuwa inajulikana kama mahali pa Kiyunitariani, chuo kikuu cha Kiyunitariani.

Naam, huyo angekuwa maskini John Harvard, ambaye sanamu yake unayoiona, sanamu iliyoketi ya John Harvard, unayoiona huko Harvard Yard. Hilo lingemsababishia huzuni kubwa kujua kwamba Chuo Kikuu chake cha Harvard kimekuwa cha Unitarian. Yale itakuwa hadithi ya Unitarian, lakini ya kuvutia kuhusu Yale, kwa ufupi.

Sasa kumbuka, kwa hivyo hapa tuko, Uamsho Mkuu wa Kwanza, 1734 na kuendelea, hadi Vita vya Mapinduzi. Na Yale anapinga hili. Yale hafurahii na hili.

Lakini Yale itakuwa mahali ambapo Uamsho Mkuu wa Pili unaanza Amerika mnamo 1800. Kwa hivyo, inashangaza kwamba katika hatua hii kwenye chuo kikuu, watu wanabishana dhidi ya Uamsho Mkuu wa Kwanza, lakini Yale itakuwa na mabadiliko makubwa na itakuwa kitovu cha Uamsho Mkuu wa Pili Amerika. Kwa hivyo, mengi yanatokea hapa, lakini unapata upinzani kuhusu Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Sio kila mtu anayefikiri ni wazo zuri, lakini. Sawa. Acha nirudi tu.

Mengi ya hayo ni aina hii ya kitu kinachotokea hadharani. Na kulikuwa na mambo ya kupita kiasi katika Jonathan Edwards pia, lakini mengi yake ndiyo yanayotokea hadharani. Na watu wa kawaida wanakuwa Wakristo.

Pia, wakati mwingine, katika baadhi ya hali, watu wa kawaida husimama na kuzungumza kutoka katika Biblia. Mambo haya hayawezi kutokea. Kwa hivyo, hayawezi kutokea.

Na unaweza kufikiria Charles Chauncey akitembea tu jioni kuvuka Boston Common na kuona aina hii ya kitu ikiendelea. Na kelele na kelele zote, na baadhi ya watu wakijaribu kupiga kelele chini Whitfield, na wengine wakijaribu kumdharau, na wengine wakijaribu kumsikiliza, na watu wakizimia. Hawakufikiri hii ilikuwa ya kuchekeka hata kidogo.

Hii ilikuwa sarakasi hapa. Kwa hivyo sasa, ukifikiria, fikiria tu kinachoendelea huko kwa dakika moja. John Wesley sasa ana uamsho mkubwa unaoendelea Uingereza.

Tutazungumzia hilo baadaye, kwa hivyo hatupaswi kuwa na wasiwasi kuhusu hilo sasa. John Wesley alishawishika kuhubiri hadharani, kama vile George Whitfield alivyoweza kumshawishi kuhubiri hadharani. Lakini John Wesley alikuwa na mambo mengi ya ziada katika uamsho wake huko Uingereza.

Na mmoja wao alikuwa, alipokuwa akihubiri, hebu tujifanye kama huyu ni Wesley huko London, kwa mfano. Alipokuwa akihubiri, watu walianza kulia kama mbwa. Walianza kubweka kama mbwa wakati wa ibada.

Kwa hivyo, wanabweka, wanabweka, wanabweka. Na John Wesley hafikirii kuwa ni jambo la kuchekeka hata kidogo. Yeye ni mtawala wa kidikteta sana, kama George.

Kwa hivyo, alisimamisha tu kipindi chote. Hatutakuwa na hili. Lakini unaweza kufikiria kama mtu kama Charles Chauncey angekuwa akitembea jioni kwenye Boston Common, George alikuwa akihubiri, na akasikia watu wakianza kubweka kama mbwa?

Angefikiri walikuwa wamerukwa na akili. Kwa hivyo, ni zile kupita kiasi ndizo zilizokuwa tatizo kubwa zaidi—Kusukumana kwenye Uamsho Mkuu wa Kwanza.

Kulikuwa na vikwazo vitatu vikubwa na ukosoaji mkubwa tatu wa Uamsho Mkuu wa Kwanza. Ndiyo. Je, uliinua mkono wako? Ndiyo.

Nilikuwa nataka kuuliza kidogo kuhusu Unitariani. Ndiyo. Tutazungumzia kuhusu Unitariani.

Kwa hivyo, tutasema mengi kuhusu Uyunitariani kwa sababu ni muhimu sana katika maisha ya kanisa la Marekani. Kimsingi, ni kukataa imani ya Utatu na kuanzishwa katika dhehebu, ingawa. Hilo linawavutia vipi hawa? Sawa.

Ndiyo. Tutazungumzia hilo sana. Ndiyo.

Sawa. Sasa, jambo la mwisho ninalotaka kufanya, kama unavyoona katika silabasi yako, ni kuangalia matokeo ya Uamsho Mkuu wa Kwanza. Na nimegawanya hili katika maeneo mawili.

Nimeigawanya katika matokeo ya kitheolojia na matokeo ya kijamii kwa sababu yameniathiri kwa njia zote mbili. Sasa, ni wazi, kuna athari pande zote mbili. Sawa.

Kwa hivyo, nambari moja ni michango ya kitheolojia. Tayari tumetaja hili chini ya Jonathan Edwards. Lakini kutokana na Uamsho Mkuu wa Kwanza, kuna kuibuka tena kwa Ukalvini katika maisha ya kanisa la Marekani na maisha ya umma.

Kwa hivyo, kumbuka, Wapuriti walileta Ukalvini pamoja nao. Ulitoweka. Watu hao wanne tuliowataja, viongozi wanne wa Uamsho Mkuu wa Kwanza, wote walikuwa Wakalvini.

Kwa hivyo huo ndio ulikuwa mwelekeo wao wa kitheolojia. Walikuwa Wakalvini. Kwa mfano, George Whitefield alikuwa Mkalvini, na ndiyo maana hakukubaliana na rafiki yake John Wesley kuhusu suala la kuamuliwa mapema.

Lakini wahubiri wanne tuliowaangalia wote ni Wakalvinisti. Na kwa hivyo wanarudisha Ukalvinisti. Kuna kuibuka tena kabisa.

Pendulum inarudi nyuma kuelekea Ukalvini katika maisha ya Wamarekani—bila shaka kuhusu hilo. Nambari ya pili, kuna uamsho wa uchamungu wa uzoefu hapa.

Uamsho wa uchaji wa uzoefu. Sawa. Maana yake ni kwamba dini ya Kikristo si suala la maarifa ya kimafundisho yanayofaa tu.

Dini ya Kikristo ina uhusiano na moyo. Ina uhusiano na uzoefu wako mwenyewe. Ina uhusiano na maisha yako ya ndani.

Ina uhusiano mkubwa na hilo. Kwa hivyo tunaita huo uchaji wa uzoefu. Wahubiri wa Uamsho Mkuu wa Kwanza hawahubiri tu kwa akili za watu bali kwa mioyo ya watu, kumaanisha wanahubiri kwa mtu mzima.

Kwa hivyo, unaona hilo sana na Uamsho Mkuu wa Kwanza. Nambari ya tatu, mtihani mkubwa kwa maisha ya kidini. Mtihani mkubwa kwa maisha ya kidini unakuwa uongofu wa kibinafsi.

Kisha tunajua kama wewe ni Mkristo, je, unaweza kushuhudia ukweli kwamba umempokea Kristo kama Bwana na Mwokozi wako binafsi? Hilo ndilo jaribio kuu kwa maisha ya kidini. Kwa hivyo sivyo, je, unajua mafundisho yote ya kanisa? Je, unajua nyimbo zote za kanisa? Je, unajua mistari yote ya Biblia? Siyo mambo hayo. Mambo hayo yote ni mazuri, lakini si jaribio kuu la maisha yako ya kidini.

Kuna watu wengi wanaojua mafundisho mengi, mistari mingi ya Biblia, na nyimbo nyingi za dini ambao si Wakristo. Na wanaweza kuwa na mwonekano wa kuwa Wakristo. Wanaweza kwenda kanisani, na wanaweza kukariri mistari hii yote ya Biblia.

Lakini katika Uamsho huu Mkuu wa Kwanza, jaribio kuu ni uongofu wa kibinafsi. Hilo pia linarudi kwa Wapuritan, kwa namna fulani. Kwa hivyo hilo linakuwa muhimu.

Na nambari nne, ilichochea wasiwasi kuhusu elimu ya juu. Tayari tumetaja mbili za kwanza. Tumetaja Princeton, ambayo ilianzishwa na Wapresbiteri.

Tulitaja Chuo Kikuu cha Brown, ambacho kilianzishwa na Wabaptisti. Hapo awali kilitwa Chuo cha Rhode Island, lakini kilibadilisha jina lake kuwa Chuo Kikuu cha Brown. Hapa kuna baadhi ya maeneo, mawili ambayo hatujataja.

Chuo cha Queens, kilichoanzishwa mwaka wa 1766 na sasa kinajulikana kama Rutgers huko New Jersey, ni shule nzuri sana ya serikali, lakini ilianzishwa na Dutch Reformed mwaka wa 1766. Na kisha, Dartmouth ilianzishwa kama chuo cha kusanyiko mwaka wa 1769. Dartmouth ilikuwa na huduma ya umishonari kabla ya hapo kwa Wamarekani Wenyeji, lakini hatimaye ilichukua jina hili, na wakaipa tarehe hiyo kama wakati wa kuanzishwa kwao.

Sawa, michango ya kitheolojia. Hakuna shaka kuhusu hilo. Kwa hivyo ninaweka haya chini ya theolojia badala ya kijamii kwa sababu theolojia ndiyo iliyokuwa muhimu katika mafundisho katika sehemu hizi.

Ndiyo maana zilianzishwa: kufundisha theolojia, kuinua wahubiri, na kadhalika katika mila mbalimbali. Kwa hivyo, nimeamua kuziweka hapa chini ya michango ya theolojia. Sawa, acha nizungumzie michango ya kijamii.

Michango ya kijamii ni nambari moja, na tayari tumeona hili: kuinuliwa kwa mtu wa kawaida. Hakuna shaka kuhusu hilo. Mwanaume wa kawaida, mwanamke wa kawaida, sasa ameinuliwa.

Na kuinuliwa kwa njia mbili muhimu. Sitapitia haya yote leo, lakini angalau nitayaanzisha leo na tutayamaliza Jumatatu. Yameinuliwa kwa njia mbili, na sote tumetaja.

Hata hivyo, mtu wa kawaida ameinuliwa kwa sababu uzoefu wake wa kidini ni muhimu kama vile mtu mwenye utajiri na ushawishi. Mtu mwenye utajiri na ushawishi anaweza kuwa mtu wa kidini, lakini sasa, kwa sababu ya uongofu wa kibinafsi, unaoweka kila mtu katika kiwango sawa, sasa mtu wa kawaida, labda hata mtu asiyejua kusoma na kuandika, labda hata mtu maskini sana, mtu huyo yuko katika kiwango sawa cha kidini kama kuhani, mchungaji, mhudumu. Kwa hivyo mtu huyo ameinuliwa kwa njia hiyo.

Na hivyo ndivyo inavyopaswa kuwa kibiblia, bila shaka. Lakini, sawa, nafasi ya pili kwa kuinuliwa kwa mtu wa kawaida ni kitu ambacho tayari tumekitaja. Mtu wa kawaida, mtu wa kila siku, baadhi yao sasa wanaweza kuzungumza kanisani.

Je, unaweza kufikiria hilo? Mungu apishe mbali Charles Chauncey. Lakini baadhi yao wanaweza kusema kanisani kwa sababu wanasukumwa na Mungu kuzungumza, na mchungaji wa kanisa huwapa fursa ya kuzungumza au kuhubiri kanisani. Kwa hivyo sasa mtu wa kawaida, mtu wa kila siku, ana fursa ambazo kwa kawaida mchungaji hupata au mchungaji hupata au kasisi hupata.

Kwa hivyo mtu, mtu wa kawaida, hakika anainuliwa na mchango huu wa kijamii, mchango wa kwanza wa kijamii. Kwa hivyo, sawa, wa pili unafanana. Wa pili ni kwamba shughuli za kawaida zinasisitizwa.

Hakuna shaka kuhusu hilo. Shughuli za walei zinasisitizwa, kumaanisha majukumu mapya ya uongozi, kumaanisha majukumu ya uongozi yanapewa walei. Majukumu ya uongozi kanisani yanapewa walei.

Sio mchungaji, mhubiri, mhudumu, si mchungaji tu, mhudumu, au kasisi ambaye ni kiongozi wa kanisa. Watu wa kawaida wa kanisa wanaweza kuongoza kanisa. Na, bila shaka, usharika tayari ulikuwa umegundua hili.

Kwa hivyo, usharika ulikuwa tayari unaongozwa na watu wa kawaida. Watu wa kawaida tayari wanaendesha kanisa. Lakini sasa, kwa sababu ya Uamsho Mkuu wa Kwanza, Wakristo wengine wengi pia wanagundua umuhimu wa watu wa kawaida.

Acha nizungumzie moja zaidi hapa. Uhuru binafsi katika maisha ya kidini. Kwa hivyo, maisha ya kidini ni chaguo la kibinafsi huru.

Ninasema ndiyo kwa Mungu au ninasema hapana kwa Mungu. Niko huru kuchagua, huru kusema ndiyo au hapana kwa Mungu. Iliashiria uhuru katika maisha ya kisiasa.

Kwa sababu katika maisha ya kisiasa sasa katika makoloni ya Marekani, watu wanaanza kusema, subiri kidogo, labda tunapaswa kuwa na uhuru wa watu wa kusema hapana au ndiyo kwa serikali ya Uingereza. Labda watu wanapaswa kuwa

huru, kama vile wanavyofuata dini, kusema hapana au ndiyo. Labda wanapaswa kuwa huru kusema hapana au ndiyo katika maisha ya kisiasa pia.

Naam, hili halitapendeza, bila shaka, na Uingereza kwamba watu wanafanya hivi. Acha nifanye moja. Nina muda tu wa moja zaidi.

Moja zaidi. Mgawanyiko wa kanisa na serikali. Kumbuka Wakorintho na Wabaptisti na Roger Williams na William Penn.

Kumbuka tu kwamba hili linakuwa suala kubwa, utengano wa kanisa na serikali, na linaingia katika maisha ya kisiasa. Kwa hivyo, utengano wa kanisa na serikali pia unakuja katika maisha ya kisiasa kwa sababu hatutaki serikali iambie kanisa la kufanya. Hatutaki serikali idhibiti kanisa.

Huwezi kuwa na hilo. Sasa, kumbuka tulisema mazungumzo kuhusu kanisa la serikali leo yameenda kinyume. Hatutaki kanisa lishawishi serikali.

Hiyo siyo kweli, kwa namna fulani, sababu ya utengano huu wa kanisa na serikali kuanza. Ulianza kwa sababu hatukutaka serikali iambie kanisa la kufanya kama ilivyokuwa Ulaya na vita hivyo vya Ulaya na kadhalika. Kwa hivyo hata hivyo.

Sawa. Ibariki mioyo yenu. Muwe na wikendi njema.

Tutamaliza hili Jumatatu kisha tutakumbuka tunachofanya Jumatano kwa maswali na kisha Ijumaa. Sawa. Uwe na wikendi njema.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 6, Jonathan Edwards na Uamsho Mkuu wa Kwanza.